

Nowoczesny Dwór Polski

Jak oddać należyte miejsce tradycji i na jej bazie tworzyć nowe wartości? Architekci z krakowskiego Biura Architektonicznego Barycz i Saramowicz znaleźli sposób. Tworzą świadomą architekturę, która śmiało mierzy się z rosnącymi wymaganiami współczesności.

TEKST: ANNA LEWCZUK

PROJEKT: DR ARCH. RAFAŁ BARYCZ, DR ARCH. PAWEŁ SARAMOWICZ

BIURO ARCHITEKTONICZNE BARYCZ I SARAMOWICZ

WWW.BARYCZ-SARAMOWICZ.PL

ZDJĘCIA: TOMASZ ZAKRZEWSKI

Dwór polski przez stulecia był nieodłącznym elementem naszego krajobrazu i ważnym symbolem przywiązania do tradycji narodowych. To zjawisko, które zawsze pobudzało wyobraźnię największych umysłów świata sztuki i architektury. Temat podejmowali najwybitniejsi mistrzowie pędzla i pióra. Życie w polskich dworach opisywali m.in. Jan Kochanowski, Mikołaj Rej, Adam Mickiewicz. Nie dziwi więc fakt, że z rodzimych korzeni w swojej twórczości czerpią też dr arch. Rafał Barycz i dr arch. Paweł Saramowicz, założyciele krakowskiego Biura Architektonicznego Barycz i Saramowicz.

DWÓR W POLSKIEJ TRADYCJI

Choć koncepcje architektoniczne dworu polskiego z czasem się zmieniały, zawsze był on kojarzony z przynależnością do elity, patriotyzmem oraz walką o polskość. Znanie z literatury opisy majątków ziemskich przywołują na myśl idylliczne obrazy, pełne sielskości i bliskiego związku z przyrodą. Willa w Grębyńcach koło Krakowa, położona nad Doliną Prądnika i eksklawą Ojcowskiego Parku Narodowego, doskonale się w nie wpisuje.

je. Otaczająca dom zieleń wkrada się do wnętrza za sprawą ogromnych przeszkleń i tarasów widokowych. Na horyzoncie widać stąd Kraków, a na dalszym planie można podziwiać majestatyczne szczyty Karpat. Polska złota jesień prezentuje się z tej perspektywy szczególnie pięknie. Silny związek willi z krajobrazem jej twórcy podkreślili poprzez przemyślane dobór materiałów.

– Wykorzystaliśmy lokalny kamień wapienny, pozyskany z kamieniołomu w Ulinie koło Skały. Z takiego samego materiału zbudowane są jurajskie ostańce, jak na przykład słynna Igła Deotymy, które tworzą wyjątkowy pejzaż przyrodniczy tych terenów – podkreśla dr arch. Rafał Barycz.

– Elewacja budynku jest innowacyjnym połączeniem łamanego jurajskiego kamienia wapiennego ze spiekami kwarcowymi o wertykalnym rysunku drewna szalunkowego. W tym zestawieniu świetnie prezentuje się połykający w słońcu dach, który podkreśla nowoczesny charakter projektu – dodaje dr arch. Paweł Saramowicz.

DOM ZA MIASTEM

Prace nad projektem Nowoczesnego Dworu Polskiego trwały kilka lat, a budowę zakończono w 2018 roku. Budynek jest współczesną wersją tradycyjnego *country-house*, czyli wiejskiej posiadłości za miastem, o której marzy dziś wielu mieszkańców metropolii. Gust inwestorów zmienia się jednak i kształtuje zgodnie z nowymi możliwościami i osiągnięciami techniki. Dlatego, choć forma domu nawiązuje do polskiej tradycji budowlanej, to powstał on z użyciem najnowocześniejszych materiałów i technologii. Spełnia zatem wszelkie estetyczne i techniczne wymogi dzisiejszych czasów.

– Zależało nam, by rezydencja w Grębynicach nie była wyłącznie kolejnym przykładem zunifikowanego stylu międzynarodowego. Dlatego twórczo zinterpretowaliśmy znane kształty, a lokalne materiały wykorzystaliśmy w innowacyjny sposób – mówi dr arch. Paweł Saramowicz.

– Budynek ma zwarty lecz wydłużony układ rzutu, który powstał na archetypicznym planie polskiego dworu. Symetryczna kompozycja z wysuniętymi po bokach fragmentami bryły to nawiązanie do charakterystycznych, tradycyjnych ganków i alkierzy – tłumaczy dr arch. Rafał Barycz.

KOMPOZYCJA FAKTUR I MATERIAŁÓW

Zwartą formę willi podkreślają oryginalne materiały o wyrazistych fakturach, przenikające się na poszczególnych elewacjach domu. To dzięki

nim bryła nie konkuruje z krajobrazem, ale jest w nim płynnie osadzona. Stonowaną i elegancką powierzchnię spieku kwarcowego o wertykalnym rysunku drewna szalunkowego przełamano nieregularną i chropowatą strukturą łamanego jurajskiego kamienia, co dobitnie widać na elewacji frontowej. Od strony ogrodu dynamiki dodają bryle szklane tafle obszer-nych okien oraz charakterystyczne podcienie, powstałe pod loggiami, towarzyszącymi pomieszczeniom na piętrze. Budynek zwieńczono prostym dachem dwuspadowym, pokrytym płaską dachówką. Nowoczesny Dwór Polski, choć duchem jest mocno osadzony w tradycji, zarówno z zewnątrz, jak i od środka prezentuje się niezwykle awangardowo.

114

www.swiatrezydencji.pl

ŚRWO 11 12/2018

DOM FUNKCJONALNY

Codzienne życie gospodarzy skupia się wokół części dziennej na parterze. Poziom główny budynku to otwarta przestrzeń, bez zbędnych ścian i podziałów. Wszelkie kierunki i granice wyznaczają tu jedynie różnice w wysokości, lekkie przepierzenia oraz meble. Przedłużeniem strefy pobytu dziennego jest imponujący taras, który od południowej strony towarzyszy pomieszczeniom na całej długości. Można stąd podziwiać rozległy krajobraz i obserwować, jak zmienia się on wraz z porami roku. W pogodne dni domownicy chętnie korzystają z tarasu o funkcji jadalni letniej. Posiłki na świeżym powietrzu w tak cudownym otoczeniu smakują lepiej. Kiedy gospodarze muszą wrócić do pracy, do dyspozycji mają wydzielony pokój komputerowy z archiwum. W rezydencji komfortowo poczuć się również goście. Architekci zadbali o niezależną strefę funkcjonalną z pokojem gościnnym i łazienką, dokąd prowadzi osobne wejście.

Dzięki liczным przeszkleniom, dom jest jasny i dobrze doświetlony. Wrażenie przestronności potęguje galeria widokowa z biblioteką, będąca sercem wyższej kondygnacji. Rozpościera się z niej widok na strefę dzienną i wspaniały krajobraz otaczający rezydencję. Piętro pomyślano jako przestrzeń prywatną domowników. Dla rodziców przygotowano komfortową sypialnię, garderobę z toaletką oraz elegancki salon kąpielowy. Strefa dzieci z trzema sypialniami i łazienką mieści się po stronie zachodniej. Wszystkim pokojom na piętrze towarzyszą loggie z dyskretnymi szklanymi balustradami, które wpisują się w minimalistyczny charakter bryły.

NA MIARĘ CZASÓW

Kształt willi jest archetypiczny, zakorzeniony w pierwotnej symbolice domu, jako siedziby, którą odnajdujemy w wielu miejscach naszej kultury – pisze dr arch. Rafał Barycz w swojej monografii pt. „Współczesna willa w Polsce”. Opisy dworów pióra największych poetów i pisarzy miały być odzwierciedleniem głębokiego szacunku dla polskości i tradycji narodowych. Emanowały z nich patriotyzm, staropolska gościnność i harmonijne życie blisko natury. Stanowiły synonimy dziecięcych wspomnień i dorosłej tęsknoty za tym, co najcenniejsze w wartościach ziemiańskich. Nie inaczej jest w przypadku Nowoczesnego Dworu Polskiego autorstwa architektów z krakowskiego biura architektonicznego. Willa wyrosła z tradycji silnie zakorzenionej w naszej świadomości. Jej kształt, użyte materiały, a nawet lokalizacja zwracają się ku rodzimym wartościom kulturowym. Architekci Rafał Barycz i Paweł Saramowicz poszli jednak o krok dalej. Czerpią wszystko, co najlepsze z naszych korzeni po to, by budować zupełnie nową jakość. Nowoczesny Dwór Polski to przykład ponadczasowej architektury, która sprostą wszelkim wymaganiom XXI wieku. ■

DR RAFAŁ BARYCZ I DR PAWEŁ SARAMOWICZ
BIURO ARCHITEKTONICZNE BARYCZ I SARAMOWICZ

Dr Rafał Barycz i dr Paweł Saramowicz są jednymi z najwybitniejszych polskich architektów. Wychowankowie grażkiej i weneckiej szkoły architektonicznej, w 1991 roku założyli w Krakowie Biuro Architektoniczne Barycz i Saramowicz. Są autorami kilkudziesięciu innowacyjnych budynków z segmentu architektury użyteczności publicznej, mieszkaniowej wielorodzinnej, willowej i rezydencjalnej, edukacji, sportu i rekreacji, przemysłu i handlu, jak również wnętrz. Zostali uhonorowani licznymi nagrodami architektonicznymi. Twórczości Barycza i Saramowicza poświęconych jest kilkaset publikacji w literaturze fachowej. W 2002 roku Barycz i Saramowicz byli współtwórcami Wydziału Architektury i Sztuk Pięknych Krakowskiej Akademii Andrzeja Frycza Modrzewskiego, gdzie prowadzą mistrzowską klasę projektową. Cenieni wychowawcy młodzieży, są promotorami wielu prac dyplomowych. Rafał Barycz jest m.in. członkiem Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Archeologicznej Miasta Krakowa oraz Kapituły Konkursu dla Młodych Architektów. Ogłosili kilkadziesiąt publikacji w kraju i za granicą, poświęconych zagadnieniom nowoczesnego projektowania architektonicznego.

115

www.swiatrezydencji.pl

ŚRWO 11 12/2018